Het veenriviertje de Rotte stroomt al eeuwen door het omliggende landschap. Honderden jaren waarin van alles is gebeurd: er zijn gebouwen neergezet en weer afgebroken, talloze mensen hebben hun stempel gezet en de omgeving is drastisch veranderd. Die rijke geschiedenis heeft de Rotte en omstreken gevormd tot wat ze nu is. Rode draad in die geschiedenis is beweging. Niet alleen is de Rotte zelf steeds in beweging, ze is door de jaren heen ook altijd bron van activiteit geweest voor ondernemende mensen. En is dat nog steeds. Die bedrijvigheid heeft ook geleid tot het bijzondere gemaakte landschap waarvan we nu kunnen genieten.

De Rotte beweegt je

Deze twee aspecten, uniek voor de Rotte, zijn verwoord in twee vormen van beweging waarin verleden, heden en toekomst zijn samengebracht en die nog eens laten zien hoe bijzonder de Rotte en omgeving eigenlijk is. De Rotte beweegt je Binnenstebuiten gaat over de Rotte als bron van activiteit en ondernemende mensen. Dat mensen al sinds de vroegste geschiedenis slim gebruik maken van de rivier staat hier centraal. De Rotte beweegt je Ondersteboven gaat over innovatie en het gemaakte land. Het gebied rondom de Rotte verrast je, elke dag weer.

Rijke Geschiedenis

Voor wie er oog voor heeft, barst het Rottegebied van de verhalen en het historisch erfgoed. De molens natuurlijk, waaronder de enige nog werkende getrapte molenviergang ter wereld. In de 18e eeuw werd het landschap rond de Rotte gedomineerd door molens die de polders droog maakten en hielden. De tijd dat het landschap ondersteboven werd gezet met de rivier boven en het land onder. Maar langs de Rotte vind je ook andere (rijks-) monumenten zoals het vroegere kantoorgebouw van Heineken, de begraafplaats Crooswijk en de Koopmanshuizen met in één daarvan de Rotterdamse Salon. Stuk voor stuk gebouwd aan de Rotte omdat die buiten met binnen verbindt. De economische functie van de rivier, als vaarweg van de stad, zie je ook terug in de musea van de historische verenigingen in Bleiswijk en Zevenhuizen. De Rotte was belangrijk voor bijvoorbeeld de handel in turf, maar ook voor het vervoer van groenten en andere levensmiddelen. Van binnen naar buiten en andersom.

Niet direct zichtbaar, maar wel van grote historische waarde, is de 400 meter lange Rotte-dam, de plek waar Rotterdam is ontstaan. Hij ligt verborgen, diep onder de grond, op het kruispunt van de Hoogstraat en Binnenrotte. Toen in 1870/71 de spoorlijn de stad in werd gebracht, werd de Rotte in de binnenstad gedempt. De sluizen in de dam werden dichtgemetseld en binnendijks met zand gevuld. Daarmee werd de Rotte, de oorsprong van Rotterdam, voorgoed onzichtbaar. Waar ooit de Rotte stroomde, is nog wel te zien aan de straatnaam: Binnenrotte. En in het roltrappenhuis van de Markthal kun je in De Tijdtrap de Rotterdamse geschiedenis ervaren aan de hand van archeologische vondsten. Per verdieping daal je verder af in het verleden van de stad, steeds dichter naar de oorsprong van Rotterdam.

2 **De Tijdtrap in de Markthal**
www.detijdtrap.nl
3 **Binnenrotte**
plek waar Rotterdam is ontstaan
4 **Laurenskerk**
www.laurenskerkrotterdam.nl
7 **Rotterdamse Salon**
www.rotterdamsesalon.nl
9 **Kantoorgebouw Heineken**
www.stadsherstel-rotterdam.nl/gebouwen/voormalige-heinekenbrouwerij
15 **Begraafplaats Crooswijk**
www.rotterdam.nl/voorziening:begraafplaatscrooswijk
31 **Prinsenmolen**
www.verenigingmolenvrienden.nl/molens-in-de-regio
33 **Monument voor de voedseldroppings 1945**
www.4en5mei.nl/herinneren/oorlogsmonumenten/monumenten_zoeken/oorlogsmonument/2790
48 **Informatiepanelen over heden en verleden Ommoordse Veld**
www. historie.heidebes.nl
73 **Eendrachtsmolen**
www.verenigingmolenvrienden.nl/molens-in-de-regio
77 **Historisch Museum Bleiswijk**
www.ovmb.nl/historisch-museum
83 **Molenmuseum**
www.verenigingmolenvrienden.nl/het-molenmuseum
84 **Historisch Centrum 'Ons Verleden'**
www.oudzevenhuizenmoerkapelle.nl/museum.html
91 **Molenviergang**
www.verenigingmolenvrienden.nl/de-molenviergang

Lofdicht op de Rotte, toen en nu

Koers: Rotte richting stad

Waterweg
wier en kroos
roerend in rauwe ruimte

Je bent doordrenkt
van zwemmers-slijm en bier,
rosé en roeierszweet,

Vallen en op spaan

Stads water ---- Pijnstiller
of ... ben je trekpleister?

Dempend noch verdovend
poten in de klei...

zo'n pijnstiller ben jij
De boei wordt je toegeworpen
Zodat je je vermant

Een enkel restant...
bananenschil, condoom

raken wal noch kant

Rotte, bedankt!

D.C. de Koning, 2015

D E R O T T E S T R O O M.

Ziet hoe teêr zy Krooswyk kuscht,
Hoe zy akkers, beemden, weijen,
Die haer looverkransſen breijen,
Lachend lokt uit hunne rust'.
In haer geestverrukkend wezen,
Dat een' heldren glans verſpreit,
Is, by ſtille eenvoudigheit,
Heuſche nedrigheit te lezen.
Haer bekorelyk gewaedt
Hangt, van boven tot beneden,
Luchtig, zwierig om haer leden,
Zonder opgeſmukt ſieraedt.
Naer de windt, in beemde en hoven,
Oost- of westwaerds adem haelt,
Zien wy dat haer boezem daelt,
Of weêr langſaem zwelt naer boven.
Op een watermolenradt
Rust ze, in aendacht' opgetogen,
Bogende op haer ſtroomvermogen;
Met de rechte hand' omvat,

Dirk Smits, 1750

Over Stichting Plezierrivier De Rotte

Deze kaart is ontwikkeld door de Stichting Plezierrivier De Rotte. Deze onafhankelijke stichting wil samen met bewoners, ondernemers, particulieren, maatschappelijke organisaties en overheden de aantrekkelijkheid en bekendheid van het gebied rondom de Rotte vergroten. De stichting kijkt naar de potentie van de hele rivier: van de dam in het hart van Rotterdam tot de bron in het dorp Moerkapelle, vlak bij het nieuwe Bentwoud. En niet alleen van de Rotte zelf, maar in samenhang met de omliggende recreatiegebieden, plassen, parken en pleinen. Dit hele gebied verdient het om een kwaliteitsimpuls en meer naamsbekendheid te krijgen. Zodat nog meer mensen kunnen genieten van de unieke kwaliteiten van de Rotte en omgeving.

De stichting nodigt iedere gebruiker, ondernemer, overheidspartij, vereniging of andere belanghebbende uit om zich via het zwaan-kleef-aan principe in te zetten. Grote initiatieven of kleine? Ze kunnen allemaal waardevol zijn. De stichting beschouwt zichzelf als aanjager voor onderlinge ontmoeting en individuele en gezamenlijke initiatieven. Meer informatie via *www.derotte.nl en via www.facebook.com/PlezierrivierDeRotte*. Of stuur ons een mail: *infoplezierrivier@gmail.com.*

De Rotte stroomt van buiten naar binnen en verbindt de stad met het ommeland. Ze brengt het groen van 'buiten' naar 'binnen' de stad in en ze verleidt mensen om van binnen naar buiten te gaan. Om sportief te bewegen, erop, erlangs en ernaartoe. Van een ommetje met de hond tot een volledig dagje uit. Of misschien besluit je wel om te blijven logeren en nog een dag te genieten van de prachtige omgeving. De Rotte als bron van dynamiek en activiteiten. Op het water en aan de kant.

Binnenstebuiten

Sinds de Romeinse tijd voert de Rotte mensen en goederen van binnen naar buiten. Een regionale levensader en dynamische stroom die zorgt voor levendigheid, handel en samenzijn. En waar mensen bij elkaar komen, ontstaat beweging en daarmee ruimte voor nieuwe ideeën en kansen. Ruimte om het beste in jezelf naar boven te halen.

Actief

De Rotte en omgeving laat zich prima op een actieve manier ontdekken. De oevers van de rivier zijn grotendeels verkeersluw of helemaal verboden voor autoverkeer. Dat en de vele wandel-, fiets- en ruiterpaden in de omliggende recreatiegebieden maken het tot een paradijs voor wandelaars, fietsers, skaters, wielrenners, hardlopers en ruiters. Op en om de berg in het Lage Bergse Bos kun je skiën, klimmen, golfen, kanoën, steppen en mountainbiken. Aan de Zevenhuizerplas zijn voorzieningen om te tennissen, te bowlen en te beachvolleyballen. De Eendragtspolder leent zich behalve voor roeien voor talloze andere sporten en sportevenementen. En natuurlijk zijn er met al het water alle mogelijkheden om te zwemmen, bijvoorbeeld tijdens de evenementen van 010 Swim Experience.

18 **Indoor Paintball Rotterdam**
www.indoorpaintballrotterdam.nl
23 **Stadsboerderij De Wilgenhof**
www.kinderboerderijdewilgenhof.nl
24 **Plaswijckpark**
www.plaswijckpark.nl
37 **Golfbaan De Hooge Rotterdamsche** (zie advertentie kaart)
www.dehoogerotterdamsche.nl
43 **Outdoor Valley** (zie advertentie kaart)
www.outdoorvalley.nl
44 **Klimcentrum Monte Cervino**
www.montecervino.nl
46 **Kinderboerderij De Blijde Wei**
www.rotterdam.nl/deblijdewei
50 **Outdoor Ski & Fun centrum**
www.outdoorski.nl
54 **Lake 7 (tennis, bowling)** (zie advertentie kaart)
www.lake7.nl
56 **Beach volleybal**
www.volleybal-rotterdam.nl/beach
57 **Skatepark Nesselande**
www.facebook.com/SkateparkNesselande
66 **Sport en Recreatiecentrum Rottemeren**
www.rottemeren.nl
75 **Dierenweide 't Ezelsbruggetje**
www.facebook.com/DierenweidetEzelsbruggetje
80 **Willem-Alexander Baan** (zie advertentie kaart)
www.willem-alexanderbaan.nl
81 **Fietsverhuur, Bike Totaal Boode**
www.biketotaalboode.nl

Regelmatig zijn er sportieve en andere evenementen in het gebied rondom de Rotte zoals hardloopwedstrijden, roeimarathons en zwemevenementen. Actuele informatie vind je op *www.derotte.nl.*

Lekker eten en koken

Op het gebied van eten en drinken is er van alles te beleven in de omgeving van de Rotte. Van eetcafé, wijnbar en brasserie tot een wat chiquer restaurant, je vindt het er allemaal. Dankzij de nabijheid van de rivier of van één van de recreatieplassen is de sfeer altijd ongedwongen, zelfs een beetje vakantieachtig, óók als je midden in de stad bent. Kook je liever zelf? In de omgeving van de Rotte zijn verschillende plekken waar je (ambachtelijke) streekproducten, exotische waren en allerhande kookspullen kunt krijgen. Of vier je (trouw)feest in de omgeving van de Rotte!

1 **Markthal** (zie advertentie kaart)
www.markthal.nl
10 **Rotterdamse Oogst Markt, Noordplein**
www.rotterdamseoogst.nl/projecten/6-rotterdamse-oogst-markt
11 **Lof der Zoetheid**
www.lofderzoetheid.com
12 **Kookpunt** (zie advertentie kaart)
www.kookpunt.nl
14 **Restaurant Destino**
www.restaurant-destino.nl
16 **Eetcafé 't Trefpunt**
www.trefpuntrotterdam.nl
25 **Wijnbar Abrazo**
www.abrazohillegersberg.nl
26 **Eetcafé Facet**
www.facet.nl
27 **Talamini**
www.talamini-gelato.nl/vestigingen/talamini-rotterdam
28 **Gauchos aan de plas**
www.gauchosaandeplas.nl
29 **Wine bar Mendoza**
www.winebarmendoza.nl
34 **3 Kleur Grutterij Molen De 4 winden**
www.3kleur.nl
35 **Restaurant De Prins van Terbregge**
www.deprinsvanterbregge.nl
36 **Familierestaurant Bergsche Plas** (zie advertentie kaart)
www.bergscheplas.nl
38 **Boerderij Het Lansingerland** (zie advertentie kaart)
www.boerderijhetlansingerland.nl
40 **Vidaa** (zie advertentie kaart)
www.vidaa.nl
49 **Restaurant De Lindehoeve** (zie advertentie kaart)
www.restaurant-delindehoeve.nl
53 **Café Oud Verlaat**
www.cafeoudverlaat.nl
55 **Restaurant De Strandgaper** (zie advertentie kaart)
www.strandgaper.nl
58 **Pannenkoekhuis Stroop**
www.pannenkoekhuisstroop.nl
59 **Pizzeria-ristorante L'Italiano**
www.l-italiano.nl
60 **Brasserie Lookies**
www.lookies.nl
74 **Bar/Restaurant 't Zeeltje** (zie advertentie kaart)
www.hetzeeltje.nl
78 **Eetcafé De Roerdomp**
www.eetcafederoerdomp.nl
82 **Restaurant De Viergang**
www.restaurantdeviergang.nl
85 **Brasserie 't Graanhuys**
www.graanhuys.nl
88 **Restaurant Meerenbos** (zie advertentie kaart)
www.restaurantmeerenbos.nl

Pleizierrivier De Rotte
De Rotte, naamgever en grondlegger van Rotterdam, is een uniekе rivier met een rijke historie en bijzondere kwaliteiten. De rivier vormt een natuurlijke verbinding tussen stad en land. Samen met de omliggende recreatiegebieden, parken en pleinen, nodigt de Rotte je uit om in beweging te komen, actief te zijn, plezier te beleven of juist te genieten van de rust. Alleen of samen met anderen. Aan en op de Rotte ervaar je natuur, groen, ruimte, de menselijke maat. De Rotte beweegt je om ambities waar te maken en kansen te benutten. De Rotte inspireert en brengt je in vervoering. En dat alles op een steenworp afstand van de Randstedelijke omgeving. Sterker, de inspiratie en het plezier van de rivier beginnen al in de stad.

MIX
Papier van verantwoorde bronnen
FSC® C022464

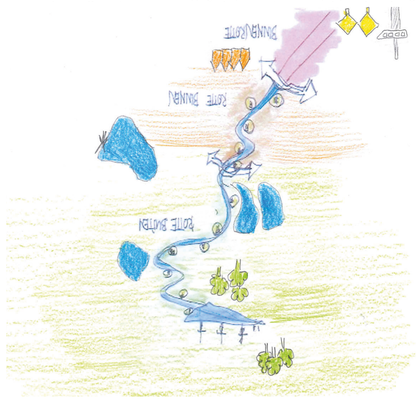

Allerlei routes

De Droge Voeten wandel- en fietsroute van 6 en 9 kilometer geeft uitleg over de werking van de waterberging in de Eendragtspolder.
www.heerlijkbuiten.nl/routes/onze-routes/fietsroutes (route 5)

Via het Polderpad fiets je over een afstand van 30 kilometer van de Rotte door het polderlandschap zo naar de Schie en valt er onderweg van alles te beleven.
www.polderpad.nl

Met de fietsroute Actief Rottemeren van 42 kilometer verken je een ruim gebied rondom de Rotte en de Rottemeren.
www.heerlijkbuiten.nl/routes/onze-routes/fietsroutes (route 1)

Snelle afdalingen en steile klimmetjes afgewisseld met vlakkere gedeeltes. Ontdek het Hoge Bergse Bos op de mountainbike met dit parcours van circa 7,3 kilometer.
mtbroutes.nl/route/801/Bergschenhoek

Op de kaart Rotterdams Platteland/Midden-Delfland van Natuurmonumenten staan onder meer fietsroutes langs de Rottemeren (23 kilometer) en de Kralingse Plas (26 kilometer).
winkel.natuurmonumenten.nl/naar-buiten/routeboeken-en-kaarten/routekaarten

Voor een korte (gezins)wandeling zijn er in het Hoge en Lage Bergse Bos en in de Bleiswijkse Zoom gemarkeerde routes.
www.toproutenetwerk.nl/alle-tops/rottemeren/lage-bergse-bos

De wandelroute Creatief Noord (5 kilometer) op de gratis app Rotterdam-routes leidt je onder andere langs de Rotte. De Oud & Nieuw Rotterdam route (7 kilometer) voert je naar de Binnenrotte.
www.rotterdamroutes.nl

Op de website van Mooi Zuidplas vind je diverse wandel- en fietsroutes zoals een wandeling langs de Willem-Alexander Baan en een fietstocht langs de Rottemeren en Zevenhuizerplas.
www.mooizuidplas.nl

Natuur- en vogelwacht Rotta organiseert regelmatig begeleide natuurwandelingen in het Rottemerengebied . In de zomermaanden kun je elke vrijdagavond mee met een rondleiding door en om natuurgebied Koornmolengat.
www.rotta-natuur.nl/index.php/agenda

In het Kralingse Bos zijn twee gemarkeerde hardlooproutes, de stadsroute rond de Kralingse Plas van 5 kilometer en de bosroute van 10 kilometer.
nul10.wordpress.com/2014/01/12/nieuwe-hardlooproutes-in-kralingse-bos

De hele Rotte bevaren, vanaf de Rottemeren tot aan het centrum van Rotterdam, het kan per kano. Een route van 28 kilometer heen en terug.
www.kanoroutes.nl/nl-rotterdam.htm

In het gebied rondom de Rotte kun je aan de hand van knooppunten van zowel het fietsroute- als het wandelroutenetwerk je eigen route samenstellen.
www.nederlandfietsland.nl/fietsrouteplanner
www.heerlijkbuiten.nl/routes/wandelknooppunten/wandelrouteplanner

Ook is er een planner voor ruiterroutes in het Rottemerengebied.
www.ruiterenenmennen.nl

Lekker slapen

Zoek je een leuk adres om te overnachten aan of in de buurt van de Rotte zodat je nog langer kunt genieten van alles wat de Rotte en omgeving te bieden heeft? Er zijn verschillende mogelijkheden. Van luxe bungalow tot kampeerplaats op de camping, en van comfortabele hotelkamer tot kleinschalige B&B.

20 **B&B Hier is 't**
www.hierist.com
61 **Van der Valk hotel Nieuwerkerk aan den IJssel** (zie advertentie kaart)
www.hotelnieuwerkerk.nl
62 **B&B FlowerZzz**
www.flowerzzz.nl
65 **B&B Bergschenhoek**
www.bb-b.nl
76 **B&B Bleiswijk**
www.bbbleiswijk.nl
79 **Camping De Koornmolen** (zie advertentie kaart)
www.koornmolen.nl
86 **Landal De Koornmolen** (zie advertentie kaart)
www.koornmolen.nl

De productie van deze kaart is mogelijk gemaakt door publiekprivate cofinanciering. Naast inkomsten van de adverterende ondernemers (voorzijde plattegrond) kregen wij financiële bijdragen van de volgende partijen die de Rotte en omgeving een warm hart toedragen:

- Gemeente Rotterdam, programma rivieroevers
- Gebiedscommissie Prins Alexander
- Woningcorporatie Woonstad Rotterdam
- Recreatieschap Rottemeren

Deze kaart is met zorg samengesteld. De opsomming van de activiteiten, organisaties en bedrijven is niet volledig, maar een selectie die volgens de stichting het best aansluit op/het meest illustratief is voor de doelstellingen van de stichting. Heeft u een onderneming of activiteit die volgens u ook op deze kaart zou thuishoren, mail dan naar infoplezierrivier@gmail.com. Aan de informatie op deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend.
© Stichting Plezierrivier De Rotte, 2015. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van Stichting Plezierrivier De Rotte.

Colofon
Opdrachtgever en eindredactie: Stichting Plezierrivier De Rotte, Rotterdam
Tekst en coördinatie: Tekst & Co, Zevenhuizen
Fotografie: Koos en Arjan Termorshuizen (foto's uit het boek 'De Rotte, van wilde veenen tot wereldhaven'), Recreatieschap Rottemeren, Swim 010, The Missing Link, Ronald Bakker, Bas Czerwinski, Vincent Dekkers, Claire Droppert, Wilco Schippers, Marja de Bruyn, Jolanda Bongers
Vormgeving en cartografie: Landkaartje, Rotterdam
Drukwerk: Veenman+, Rotterdam

De Rotte ontstaat uit het landschap. Haar bron ligt niet boven, maar onder de grond. Ze stroomt lichtvoetig hoog boven het door mensen gecontroleerde land. In het centrum verdwijnt ze en komt nergens meer boven. Zo terloops als ze verscheen, verdwijnt ze weer onder de grond. De Rotte beweegt ondersteboven, die 'bekorelyke stroom in schommelend groen'.

Ondersteboven

De mens heeft zijn omgeving flink op zijn kop gezet en doet dat nog steeds. Dat zet je aan tot denken en maakt nieuwsgierig. De Rotte beweegt jouw manier van denken ondersteboven. Haar water wordt van onder naar boven bemalen. Het is als een omgekeerde trap. Een Escheriaans landschap gevormd door innovatie en techniek. Het cultuurlandschap van de Rotte en haar omgeving leert je over het doorzettingsvermogen van mensen die het hebben gemaakt, hun trots, hun vakmanschap, hun drive om te verbeteren. Laat je inspireren door het gemaakte land.

Rust, kunst en inspiratie

Al in het jaar 1750 werd de schoonheid van de Rotte bezongen. De 18e-eeuwse dichter Dirk Smits, dichtte zijn lange lofdicht 'De Rottestroom'. Meer recent liet de schilder Henk Chabot zich inspireren door het polderlandschap rondom de Rotte. Ook nu nog is er voor kunstliefhebbers en rustzoekers aan de Rotte en omgeving van alles te ontdekken. Van sauna tot beeldende kunst en van de fiets- en wandelroute Rondje Kunst in het Bergse Bos (startpunt bij Outdoor Valley) tot lezingen en voorstellingen in de eerder genoemde Rotterdamse Salon. Er zijn verschillende ondernemers die (creatieve) workshops aanbieden, waar je inspiratie kunt opdoen of waar je terecht kunt als je een vergadering of businessmeeting wilt houden.

13 **Olala Chocola**
www.olalachocola.nl/workshops/Rotterdam
39 **Artihove (zie advertentie kaart)**
www.artihove.nl
41 **Cock Keramiek (zie advertentie kaart)**
www.cockkeramiek.nl
42 **Fiets- en wandelroute Rottemeren Rondje Kunst**
Google: heerlijkbuiten rottemeren rondje kunst
52 **Uitkijkpunt Lührs**
Onderdeel van het Rondje Kunst
64 **Gallery Groene Tuin (zie advertentie kaart)**
www.gallerygroenetuin.nl
67 **Wellnessresort Elysium**
www.elysium.nl
69 **Retraiterie Rottemeren (zie advertentie kaart)**
www.retraiterie.nl

Varen en water

Natuurlijk, voor varen en watersporten moet je op de Rotte zijn. Of op één van de vele plassen in de directe omgeving. Zeilen, roeien, surfen, Stand Up Paddle, een rondvaart, (kinder) pleziervaart, het kan allemaal. Tot aan golfsurfen in de binnenstad toe. Maar er is meer. De Rotte en omgeving is ook belangrijk voor het waterbeheer in dit laaggelegen en nog alsmaar dalend gedeelte van Nederland. Het water uit de polders wordt afgevoerd via de Rotte, vroeger met molens, nu met elektrische gemalen. Een nieuw staaltje van 'ondersteboven' waterbeheer is in 2013 gerealiseerd: de Willem-Alexander Baan en omliggende Eendragtspolder in Zevenhuizen kunnen nu bij extreme neerslag tijdelijk 4 miljoen kubieke meter water bergen.

5 **RIF010 Urban surfing** (naar verwachting zomer 2016 operationeel)
www.rif010.nl
6 **Kids Marina**
www.kidsmarina.nl
17 **Roeivereniging Rijnmond**
www.rvrijnmond.nl
19 **Jachtwerf Wurth** (sloepenverhuur)
www.jachtwerf-wurth.nl
21 **Roeivereniging Nautilus**
www.rvnautilus.nl
22 **SUP (Stand Up Paddle), SUP's UP** (zie advertentie kaart)
www.supsup.nl
30 **Geen Boot, Wel Varen** (zie advertentie kaart)
www.geenbootwelvaren.nl
32 **KRZV De Maas** (roeien)
www.de-maas.nl
47 **Opstapvaarten Sleepboot Raaf**
www.sleepbootraaf.nl
63 **Eendragtspolder**
www.heerlijkbuiten.nl/recreatiegebieden/deelgebied/eendragtspolder
68 **Zeilschool op de Rottemeren**
www.zeilschoolopderottemeren.nl
70 **Jachthaven Rottemeren** (zie advertentie kaart)
www.jachthavenrottemeren.nl
71 **Zeilschool Zuidplas**
www.zeilschoolzuidplas.nl
72 **Botenverhuur Van Vliet**
www.botenverhuurvanvliet.nl
89 **Wavie zeilschool** (zie advertentie kaart)
www.wavie.nl
90 **Veerpont 't Verlaat**
www.heerlijkbuiten.nl/voorzieningen/veerponten

Natuur en duurzaamheid

Ontdek de groene Rotte! De onverwachte en enigszins verborgen oorsprong van de rivier, net voorbij het dorp Moerkapelle. Of natuurreservaat Koornmolengat met veel vogels en planten en omdat het nooit ontveend of ontgonnen is, hoger gelegen dan de omgeving. Natuur- en vogelwacht Rotta zorgt voor het beheer en houdt er rondleidingen. Rotta is ook het adres als je in bent voor 'groen' vrijwilligerswerk of een natuurwerkshop of –excursie wilt doen. Ook het Nivon-centrum, 'Het groene huis aan de Rotte', en het Ambrosiusgilde bieden workshops, cursussen en excursies in en over de natuur.
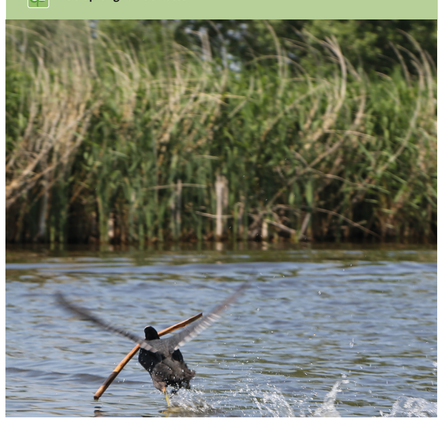
8 **Nivon-centrum**
www.nivonrotterdam.nl
45 **Natuur- en vogelwacht Rotta**
www.rotta-natuur.nl
51 **Depot en bijenlesstand Ambrosiusgilde**
www.ambrosiusgilde.nl
87 **Koornmolengat**
www.koornmolengat.webklik.nl/page/het-koornmolengat
92 **Oorsprong van de Rotte**